

Undersøgelse af tværsektorielle forløb iht. den "Tværsektorielle aftale på børne- og ungeområdet i Region Syddanmark".

Resultat af undersøgelse ved gennemførelse af tracer - primo 2021

Forløb uden om børne/ungepsykiatrien

Udarbejdet af: Rasmus Lund Rosenkrands, Afdeling for Kvalitet og Forskning, Region Syddanmark

Indhold

1	Indledning	2
1.1	Tracer	2
1.1.1	Forløb	2
2	Opmærksomhedspunkter	3
3	Bilag	7
3.1	Sammendrag – Kommune	7
3.2	Sammendrag – regionalt (somatikken)	9

1 Indledning

Denne rapport er udarbejdet som en opfølgning på implementeringen af Den Tværsektorielle aftale på børne- og ungeområdet i Region Syddanmark.

Rapporten er resultatet af en række kvalitative interviews med fagprofessionelle aktører på tværs af kommune og somatisk sygehus.

Rapporten er udarbejdet med henblik på at give en status og et praksisnært indblik i forhold til implementeringen af Den Tværsektorielle aftale på børne- og ungeområdet i Region Syddanmark ved hjælp af perspektiver og erfaringer fra de personer, der til dagligt beskæftiger sig på området.

1.1 Tracer

En tracer er en kvalitativ metode, hvor patienternes dokumenterede spor følges på tværs af fag og sektorer. Formålet med at udføre en tracer er at afdække hvordan aktørerne arbejder tværsektorielt for at lykkes med det enkelte patientforløb, for derved at skabe et overblik over de arbejdsgange og organisatoriske processer, der er forbundet med patienternes forløb på tværs af fag og sektorer.

På baggrund af de respektive aktørers erfaringer og perspektiver i patientforløbene er det muligt at udlede opmærksomhedspunkter, som kan anvendes som læring i det videre arbejde med at understøtte implementering, udvikling og drift af Den Tværsektorielle aftale på børne- og ungeområdet i Region Syddanmark.

1.1.1 Forløb

Nærværende tracer er baseret på 1 patientforløb som blev udpeget i samarbejde med Arbejdsgruppen for Børne & Unge-samarbejdet.

Forløbet omhandler en ung dreng, der igennem en årrække har haft mistrivsel i skolen og i hjemmet. Har været observeret og behandlet siden 1. klasse. Går nu i 6. klasse. Mistrivsel manifesterer sig i spiseforstyrrelseslignende symptomer. Drengen er blevet undersøgt i psykiatrien, og her vurderes det, at der ikke er tale om en psykiatrisk lidelse. Drengen har derfor haft et langvarigt og meget kompliceret forløb i hhv. kommunen og det somatiske sundhedsvæsen, og er under stadig behandling.

Kriterierne for udpegningen var:

- Borgeren skal være i et forløb med relation til den Tværsektorielle aftale på børne- og ungeområdet, dog uden at være i forløb i børne/ungepsykiatrien
- Forløbet skal være af længerevarende karakter (cirka 1 år)
- Forløbet skal spænde over flere fagområder og sektorer

Patient og pårørende har givet samtykke til at indhente oplysninger omkring deres forløb og kontakt til relevante aktører, samt at anvende den udledte empiri i afrapporteringen.

Den kvalitative empiri der er anvendt til nærværende tracer, blev indsamlet gennem i alt 3 interviews hos involverede aktører:

- Læge på et somatisk sygehus
- Kommunale sagsbehandler

- Kommunal sundhedsplejerske

De foretagne interviews blev udført med hensyntagen til COVID-19 situationen, og er således tilrettelagt ud fra de gældende restriktioner på daværende tidspunkt. Alle interviews er derfor foretaget som virtuelle interviews.

Interviewpersonen har udelukkende indhentet samtykke til at indhente informationer omkring relevante behandlingssteder/personer, og har således ikke haft adgang til journaloplysninger eller andre personfølsomme oplysninger.

De enkelte interviews blev styret af en semi-struktureret spørgeguide som var bygget op med udgangspunkt i den "Tværsektorielle aftale på børne- og ungeområdet i Region Syddanmark". Fokus for spørgsmålene var elementer i selve forløbet, og ikke den pågældende patient/borger.

2 Opmærksomhedspunkter

Resultatet af interviewene er opstillet som en række opmærksomhedspunkter som kan anvendes som et udgangspunkt til det videre arbejde med den "Tværsektorielle aftale på børne- og ungeområdet i Region Syddanmark".

De enkelte aktørers udtalelser og bemærkninger endvidere kondenseret som en række sammendrag – se bilag.

Opmærksomhedspunkterne kan anvendes som læring til at forholde sig til følgende 2 spørgsmål:

1. Er det konstaterede acceptabelt?
2. Er der behov for at igangsætte yderligere tiltag/indsatser?

Emne	Opmærksomhedspunkter
1. Generelt	<p>Alle prioriterer det tværsektorielle samarbejde højt, men der er stor forskel på, hvordan samarbejdet tilgås, udføres og anvendes i praksis.</p> <p>Aktørerne giver generelt udtryk for at der over de seneste 5-7 år, er sket en positiv udvikling i forhold til det tværsektorielle samarbejde, at der er en øget åbenhed over for de andre sektors input og at der under corona er sket en stort fremgang i det virtuelle samarbejde, hvilket har gavnet forløbene.</p>
2. Viden og erfaring	<p>Yderst begrænset kendskab til den tværsektorielle aftale, men de fleste indsatser og strategier indgår i praksisarbejdet.</p> <p>Aktørerne er meget vidende om det ansvar forpligtelser, der ligger i forlængelse af hhv. aftalen og forløbsplanen, herunder arbejde og procedurer i forbindelse med opsporing, mistrivsel, samtykke og underretninger.</p>

	<p>Arbejdet med at opspore mistrivsel fungerer overordnet godt på tværs, men der er stor forskel på hvor hurtigt mistrivsel bliver spottet og forløb opstartes. Generelt en oplevelse af at mange forløb bliver opstartet for sent.</p>
3. Kontaktperson og tovholder	<p>Der hersker tvivl om varetagelsen af tovholderfunktionen i forløbet.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Eksempel: Hver af de tre interviewede anser sig selv som værende tovholder for det tværsektorielle forløb.</i> <p>Ingen systematik ift. tværsektoriel tovholderfunktion, tvivl om hvem der bør varetage rollen.</p> <p>Fungerende kontaktperson og tovholderrolle afhænger meget af, hvem der har kendt barnet/den uge længst, og hvem der har behandlingen lige nu.</p> <p>Ingen decideret udpegning til tværgående tovholder eller kontaktperson.</p>
4. Det tværsektorielle samarbejde	<p>Det tværsektorielle samarbejde fungerer overordnet godt, men opleves ofte som personbåren, ikke systembåren.</p> <p>Samarbejdet på tværs udfordres når indsatser opstartes eller afsluttes, uden andre aktører informeres herom.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Eksempel: I et forløb, hvor der er sket så mange underretning, bør der indkaldes til et møde når en indsats afsluttes, så man er sikker på at andre tager over. Det er ikke sket i dette forløb, og har gjort forældrene frustreret og opgivende.</i> <p>Regelmæssig sparring mellem de fagpersoner, der varetager forløb/behandling i både regionalt og kommunalt regi, sker på baggrund af den enkelte fagpersons initiativ.</p> <p>Samarbejds møder bliver afholdt ad hoc mellem de involverede aktører.</p> <p>Ingen kontakt/samarbejde med praktiserende læge.</p> <p>Ingen standard planlægningsmetode i forbindelse med netværks møder.</p> <p>Ved underretninger bliver der kvitteret fra kommunen. Det sker kun af og til, at der gives information og feedback om tiltag og initiativer til underretteren.</p>
5. Koordinering og planlægning	<p>Ingen bestemt systematik eller standard for, hvordan et forløb koordineres og planlægges. Varierer fra sag til sag.</p> <p>Usikkerhed om, hvem der er den koordinerende part.</p> <p>Der er ønske om et fast netværks møde ved afslutning af initiativ eller sag mhp. status og sikring af videre forløb.</p>

	<p>Det er primært forældrene der sørger for at bringe informationer om status på tiltag og indsatser videre til de enkelte aktører.</p> <p>Der opleves overlap og udfordringer i forhold til indsatserne.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Eksempel: Der hersker tvivl mellem regionen og kommunen om, hvem der gør hvad ift. behandling og rehabilitering.</i> <p>Mange forskellige interessenter, pludselige behandlingsstop og mange forskellige tilgange til behandlingen besværliggør løbende koordination.</p>
6. Systematisk kommunikation	<p>Der opleves generelt en god og ligetil kommunikation imellem de tværsektorielle parter, beskrives dog som værende meget sags- og personspecifik.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Eksempel: I det her forløb er der meget korte kommandoveje mellem de af os, der har været involveret helt fra start.</i> <p>Meget af kommunikationen er standardiseret mellem aktørerne. Forældre/patient må ofte supplere med yderligere oplysninger om nye fund, initiativer, eller afslutning.</p> <p>Der er stor forskel på informationsoverleveringen ved afslutning af patient.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Eksempel: Information herom er i høj grad afhængig af forældrenes formidling og/eller personbårne netværksforbindelser på tværs.</i> <p>Det er en udfordring, når et initiativ eller tiltag stoppes eller afsluttes, uden at informere samarbejdspartnere.</p> <p>Intet kendskab til informationssider eller portalsider, hvor det er muligt at indhente supplerende informationer om tilbud, indsatser eller lignende.</p>
7. Øvrigt	<p>Netværk og kendskab er vigtigt for udfaldet af det tværsektorielle samarbejde.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Eksempel: Det fungerer godt når man har kendskab til hinanden. Men et forløb kan også være præget af personaleskift, og så er det pludseligt meget svært at gennemskue, hvem der gør hvad.</i> <p>Netværksmøder er meget vigtige for forløbets fremgang, men der efterspørges på tværs af aktørerne en større åbenhed for formøder inden netværksmøder.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Eksempel: Det kan virke uprofessionelt over for forældrene, når vi skal sidde og snakke detaljer og overvejelser igennem til netværksmødet. Et formøde kunne hjælpe meget på det, så det blev mere konkret og struktureret.</i>

Region Syddanmark

3 Bilag

3.1 Sammendrag – Kommune

Emne	Sammendrag
Viden og erfaring	<ul style="list-style-type: none"> - Intet kendskab til den tværsektorielle aftale, dog stort kendskab til indhold/forpligtelser. Én af aktørerne været med i arbejdsgruppe om forløbsplan. - Solidt kendskab til opgaver og ansvar i forbindelse med tidlig opsporing, herunder forpligtelser og procedure ved fx henvisning til egen læge, og underretninger. - Stor forskel på, hvordan tværsektorielle forløb opleves. Meget sags- og personbåren.
Kontaktperson og tovholder	<ul style="list-style-type: none"> - Stor tvivl om tovholderfunktionen, herunder hvem der (bør) varetage den. - Det kommunikeres ikke ud, hvis der sker skift af behandler/tovholder.
Det tværsektorielle samarbejde	<ul style="list-style-type: none"> - Samarbejdet fungerer overordnet godt, men lider under at der er manglende/ingen systemiseret samarbejde på tværs af sektorer. - Oplever generelt stor faglighed og stor opmærksomhed på mistrivsel. - Samarbejdet udfordres til tider af uvished om, hvem der gør hvad i forløbet. - Samarbejdet fungerer rigtig godt, når man kender til hinanden. Mange forløb kompliceres af manglende kendskab/netværk. - Samarbejdet på tværs afhænger meget af de involverede fagpersoner, forældrenes ressourcer samt forløbets omfang.
Koordinering og planlægning	<ul style="list-style-type: none"> - Koordineringen mellem indsatserne udfordres af komplicerede kommunikationsveje. - Ingen systemiseret koordination på tværs af sektorer. - Det er meget svært at have overblik over aktører, herunder hvem der gør hvad, hvornår.
Systematisk kommunikation	<ul style="list-style-type: none"> - Kommunikation og informationsudveksling med øvrige instanser er i nogen grad standardiseret, men er også meget afhængig af den enkelte person. - Ingen gensidig information ved afslutning af patient.

	<ul style="list-style-type: none"> - Ofte er det op til forældrene, selv at videreformidle kommunale informationer, fordi det er svært at danne overblik over, hvem der skal vide hvad. - Netværksmøder og samarbejds møder bliver afholdt ad hoc, intet systematiseret og ofte sags-afhængig. - Der er behov for flere netværksmøder end der egentligt bliver afholdt. - Der bliver sparret meget med netværket på tværs af sektorerne, og ofte bliver netværk anvendt som "livliner". - Intet kendskab til mono/tværasektorielle informationssider.
Øvrigt	<ul style="list-style-type: none"> - Der er rigtig mange kommunale tilbud der løbende bliver opdateret og udskiftet hvilket gør det svært at have overblik. - Alt det "usynlige" planlægningsarbejde i forbindelse med tværasektorielle fylder rigtig meget i hverdagen.

3.2 Sammendrag – regionalt (somatikken)

Emne	Sammendrag
Viden og erfaring	<ul style="list-style-type: none"> - Solid viden om tværsektorielle forpligtelser. - Oplever meget stor forskel på arbejdsmetoder og tilgange til det tværsektorielle samarbejde på tværs af kommuner.
Kontaktperson og tovholder	<ul style="list-style-type: none"> - Godt samarbejde mellem behandlere/aktører på tværs af sektorer. - Fungerer efter eget udsagn som tovholder i forløbet, selvom denne rolle burde ligge i kommunalt regi. - Sagen udfordres af manglende konsensus omkring forløbet, idet sagen er blevet lukket á to omgange i kommunalt regi, uden at der har været opfølgning eller tovholder. Derfor er tovholderfunktion/kontaktperson endt i somatikken.
Det tværsektorielle samarbejde	<ul style="list-style-type: none"> - Har de seneste år oplevet en positiv udvikling i det tværsektorielle samarbejde, særligt på grund af IT-udviklingen. Dog meget kommune- og personafhængigt. - Til tider stor frustration ved manglende inddragelse/sparring/informationsdeling omkring indsatser og tiltag i kommunen, samt ophør heraf. - Ingen kontakt/samarbejde med praktiserende læge. - Svært at holde sig opdateret når der sker noget i kommunen. - Mangler viden og forståelse over for nogle af de sagsgange der sker i kommunen.
Koordinering og planlægning	<ul style="list-style-type: none"> - Har intet overblik over koordineringen af forløbet, mange tiltag er opstartet og lukket igen uden information herom. - Mangler en kommunal tovholder til at være mellemlid og sikre fremdrift og opgaveovertagelse.
Systematisk kommunikation	<ul style="list-style-type: none"> - Generelt en god og respektfuld kommunikation, hvor der også bliver sparret godt omkring forløbet. - Udskrivningsepikriser sendes til kommunal instans ved udskrivning. - Forældre må ofte overlevere supplerende informationer. - God kommunikation imellem nære samarbejdspartnere.

	<ul style="list-style-type: none"> - Oplever til tider mangelfuld/manglende kommunikation/feedback fra primærsektor. - Manglende inddragelse om igangsatte/afsluttede forløb skaber frustration. - Har ingen umiddelbar viden omkring tværsektorielle online informationsplatforme.
Øvrigt	<ul style="list-style-type: none"> - For at sikre at tilstrækkelig udnyttelse af ressourcer, er det nødvendigt at bibeholde og udvikle de virtuelle kommunikationsformer.